



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 69

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 1 februarie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 839 din 8 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă	2–5
Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă	5–9
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.098. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație	10–12
3.107. — Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2016—2017	13–15
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
3. — Normă privind cotele de contribuție datorate de asigurații Fondului de rezoluție pentru asigurații administrat de Fondul de garantare a asiguraților	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 839

din 8 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă

Daniel Marius Morar	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea „Total Consult Internațional” — S.A. din Dărăști, județul Ilfov, prin administrator judiciar SCP Tudor & Asociații SPRL din București, în Dosarul nr. 13.915/3/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 809D/2015.

2. Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 24 noiembrie 2015, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 3 decembrie 2015 și, ulterior, pentru același motiv și în temeiul aceluiași dispoziții legale, pentru data de 8 decembrie 2015, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 26 martie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 13.915/3/2013, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Societatea „Total Consult Internațional” — S.A. din Dărăști, județul Ilfov, prin administrator judiciar SCP Tudor & Asociații SPRL din București, într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului formulat împotriva unei decizii civile și a unei încheieri pronunțate de Curtea de Apel București.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate care privesc procedura de filtru a recursului încalcă dreptul unei persoane de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și intereselor sale legitime, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și determină restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Soluția adoptată de legiuitor nu este echitabilă și nu este conformă cu prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în sensul că părțile nu au dreptul la un proces echitabil în componenta sa

referitoare la principiul contradictorialității, în condițiile în care cererea de recurs, întâmpinarea și punctul de vedere asupra raportului nu se susțin oral în fața completului de filtru. Mai arată că orice parte a unei proceduri trebuie să aibă posibilitatea de a-și prezenta susținerile în fața unei instanțe de judecată, realizându-se, astfel, o transparență a actului de justiție. Judecarea fără citarea părților încalcă dreptul la apărare și nu răspunde exigențelor de legalitate, celeritate și echitate a procesului civil, iar părțile nu au dreptul la o procedură orală și la o audiere. Astfel, arată că procedura de filtrare a recursurilor are o influență directă asupra procesului propriu-zis.

5. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă** apreciază că textele de lege criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate. În acest sens arată că la elaborarea noului Cod de procedură civilă s-au avut în vedere concepțiile moderne privind desfășurarea procesului civil, rolul și atribuțiile participanților la proces, în centrul atenției situându-se preocuparea pentru recunoașterea și clarificarea, într-un termen optim și previzibil, a drepturilor și intereselor legitime deduse judecății. Referindu-se la procedura de filtrare a recursurilor, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că aceasta nu este incompatibilă cu art. 6 paragraful 1 din Convenție, reprezentând o limitare permisă de lege. Limitările aduse prin procedura de filtrare a recursurilor nu aduc atingere dreptului părților de a se adresa justiției, în însăși substanța sa. Mai arată că textele de lege criticate instituie procedura de filtrare a recursului, exclusiv la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, reprezentând modalitatea prin care legiuitorul român a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, astfel cum rezultă și din Hotărârea Guvernului nr. 1.527/2007 pentru aprobarea Tezelor prealabile ale proiectului Codului de procedură civilă. Anterior exercitării căii de atac extraordinare a recursului, părțile au parcurs etapa judecății în primă instanță și etapa apelului, care nu au fost supuse unei analize a admisibilității în principiu a cererii, astfel încât instituirea unei anumite limitări la nivelul căii de atac a recursului în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate fi considerată ca aducând atingere dreptului părții de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și intereselor sale legitime, precum și a dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil și nici nu ar restrânge exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți. Obligația de a desfășura o ședință publică nu este absolută, absența unei astfel de ședințe în fața instanței de recurs este justificată prin caracterul specific al procedurii respective. Lipsa de citare a părților nu aduce atingere dispozițiilor constituționale invocate, fiind justificată de necesitatea soluționării cauzei într-un termen rezonabil.

6. În continuare arată că în recurs se verifică legalitatea hotărârii recurate, iar nu temeinicia acesteia. Procedura desfășurată în fața instanței de recurs beneficiază de principiul contradictorialității, care este asigurat prin comunicarea actelor depuse de părți, stabilirea unor termene procedurale înăuntrul cărora părțile pot răspunde la susținerile părții adverse. Niciuna dintre părți nu este plasată într-o situație dezavantajoasă în raport cu adversarul său.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă. Curtea reține că, după sesizarea sa, Codul de procedură civilă a fost republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, textele de lege criticate păstrând soluția legislativă și numerotarea. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

„(5) În cazul în care completul este în unanimitate de acord că recursul nu îndeplinește cerințele de formă, că motivele de casare invocate și dezvoltarea lor nu se încadrează în cele prevăzute la art. 488 sau că recursul este vădit nefondat, anulează sau, după caz, respinge recursul printr-o decizie motivată, pronunțată, fără citarea părților, care nu este supusă niciunei căi de atac. Decizia se comunică părților.

(6) Dacă raportul apreciază că recursul este admisibil și toți membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul se poate pronunța asupra fondului recursului, fără citarea părților, printr-o decizie definitivă, care se comunică părților. În soluționarea recursului instanța va ține seama de punctele de vedere ale părților formulate potrivit alin. (4).

(7) În cazul în care recursul nu poate fi soluționat potrivit alin. (5) sau (6), completul va pronunța, fără citarea părților, o încheiere de admitere în principiu a recursului și va fixa termenul de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților.”

11. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 493 din Codul de procedură civilă reglementează procedura de filtrare a recursurilor, care este aplicabilă, astfel cum rezultă din alin. (1) al acestei dispoziții legale, numai în cazul în care calea extraordinară de atac este de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție. Potrivit art. 493 alin. (1) din Codul de procedură civilă, filtrarea recursurilor se face de un complet de 3 judecători, desemnat în mod aleatoriu, care va pregăti dosarul de recurs și va decide asupra admisibilității în principiu a recursului. Potrivit alin. (2) și (3) al aceluiași articol, pe baza recursului, a întâmpinării, a răspunsului la întâmpinare și a înscrisurilor noi, președintele completului ori un membru desemnat de acesta sau magistratul-asistent întocmește un raport asupra admisibilității în principiu a recursului, prin care se verifică dacă sunt îndeplinite cerințele de formă prevăzute sub sancțiunea nulității, dacă motivele invocate se încadrează în cele prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă, dacă există motive de ordine publică ce pot

fi invocate în condițiile art. 489 alin. (3) din Cod *ori dacă recursul este vădit nefondat*. De asemenea, raportul va cuprinde, dacă este cazul, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și doctrina referitoare la problemele de drept vizând dezlegarea dată prin hotărârea atacată.

13. Raportul, în urma analizării în completul de filtru, se comunică de îndată părților, care pot formula în scris un punct de vedere cu privire la acesta, în termen de 10 zile de la comunicare. Comunicarea raportului către părți este obligatorie, astfel încât, în lipsa dovezii de comunicare, completul nu va putea trece la etapa următoare, respectiv la examinarea recursului potrivit alin. (5) și (6) al art. 493 din Codul de procedură civilă, înainte de expirarea unui termen de 30 de zile de la comunicare [art. 493 alin. (4)].

14. Potrivit alin. (5) al art. 493 din Codul de procedură civilă, în cazul în care completul este în unanimitate de acord că recursul nu îndeplinește cerințele de formă, că motivele de casare invocate și dezvoltarea lor nu se încadrează în cele prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă sau că *recursul este vădit nefondat*, anulează sau, după caz, respinge recursul printr-o decizie motivată, pronunțată fără citarea părților, care nu este supusă niciunei căi de atac. Decizia se comunică părților.

15. În continuare, în ipoteza alin. (6) al art. 493 din Codul de procedură civilă, completul de filtru se poate pronunța asupra fondului recursului dacă raportul apreciază că recursul este admisibil și toți membrii sunt de acord, iar problema de drept care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Pronunțarea se face fără citarea părților, printr-o decizie definitivă, care se comunică părților. Instanța va ține seama de punctele de vedere ale părților formulate potrivit alin. (4).

16. În cazul în care recursul nu poate fi soluționat potrivit dispozițiilor art. 493 alin. (5) sau (6) din Codul de procedură civilă, fie pentru că nu există unanimitate cu privire la inadmisibilitatea recursului, fie problema de drept care se pune în recurs este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe divergente a Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul, potrivit alin. (7) al art. 493, va pronunța, fără citarea părților, o încheiere de admitere în principiu a recursului și va fixa termenul de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților.

17. Având în vedere cadrul procesual analizat, Curtea reține că procedura de filtrare, astfel cum a fost configurată de legiuitor prin art. 493 din Codul de procedură civilă, este o procedură scrisă, lipsită de oralitate, principiile contradictorialității și al dreptului la apărare fiind respectate, de principiu, prin comunicarea către părți a actelor de procedură și a raportului întocmit asupra admisibilității în principiu a recursului. Curtea apreciază că această opțiune a legiuitorului este în acord cu esența procedurii de filtrare a recursurilor care constă în statuarea asupra admisibilității în principiu a recursului de către completul de trei judecători stabilit în acest sens, scop care rezultă din chiar primul alineat al art. 493 din Codul de procedură civilă.

18. Autorul excepției critică dispozițiile art. 493 alin. (5)—(7) din Codul de procedură civilă, apreciindu-le ca fiind neconstituționale, deoarece judecarea fără citarea părților încalcă dreptul la apărare și nu răspunde exigențelor de legalitate, celeritate și echitate a procesului civil, iar părțile nu au dreptul la o procedură orală și la o audiere, iar astfel procedura de filtrare a recursurilor are o influență directă asupra procesului propriu-zis.

19. Analizând ipoteza normativă a alin. (5) al art. 493 din Codul de procedură civilă, Curtea constată că în acest moment procedural este examinată admisibilitatea căii de atac, respectiv îndeplinirea cerințelor de formă, încadrarea în motivele de

casare și dezvoltarea acestora, precum și *caracterul vădit nefondat al recursului*. Curtea reține că cerințele de formă sunt cele prevăzute la art. 486 din Codul de procedură civilă, motivele de casare și dezvoltarea lor trebuie să se încadreze în cele prevăzute de art. 488 din același Cod, iar cererea de recurs trebuie să fie depusă la instanța a cărei hotărâre se atacă, potrivit art. 490 din Codul de procedură civilă. Pentru neîndeplinirea acestor motive completul de filtru, dacă este în unanimitate de acord, poate anula sau respinge recursul.

20. Dacă în ceea ce privește condițiile de formă și neîncadrarea în motivele de casare sau dezvoltarea acestora, Curtea reține că reprezintă verificări ale unor aspecte strict formale, care nu pun în discuție chestiuni ce țin de soluționarea fondului recursului, în privința *caracterului „vădit nefondat”*, respingerea recursului poate fi făcută doar cu verificarea unor elemente ce vizează fondul cauzei. Or, verificarea fondului cauzei, în scopul aprecierii caracterului vădit nefondat al recursului, presupune verificarea legalității hotărârii atacate, completul de filtru fiind obligat să se pronunțe asupra fondului motivelor de casare invocate, ceea ce excedează procedurii admiterii în principiu. Sintagma „vădit nefondat” se situează astfel în sfera fondului cauzei, concluzie care poate fi trasă și din analiza dispozițiilor alin. (6) al art. 493 din Codul de procedură civilă, din care rezultă că, atunci când problema de drept ce se pune în recurs este contrară jurisprudenței constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursul este „vădit nefondat” în sensul alin. (5) și va fi respins în consecință.

21. Așadar, Curtea reține că respingerea recursului pentru motivul că este vădit nefondat presupune examinarea în fond a acestuia, implicând analizarea unor aspecte care vizează temeinicia solicitării care face obiectul recursului; or, procedura examinării admisibilității recursului trebuie să vizeze doar aspecte pur formale. Prin decizia pronunțată, în acest caz, fără citarea părților și fără posibilitatea exercitării unei căi de atac împotriva ei, Curtea apreciază că părțile nu își pot realiza dreptul la apărare și la dezbateri contradictorii, fiind încălcat, astfel, dreptul la un proces echitabil. Astfel, jurisprudența Curții Constituționale se plasează pe coordonatele unui proces guvernat de principiile contradictorialității, al oralityții procedurii și al transparenței actului de justiție, asigurându-se, în acest fel, încrederea cetățeanului în modul de realizare a acestuia (a se vedea, în acest sens, *ad similes*, în materie procesual civilă Decizia nr. 194 din 27 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 10 iunie 2004, sau Decizia nr. 757 din 5 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 20 din 12 ianuarie 2016, iar în materie procesual penală Decizia nr. 599 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 5 decembrie 2014, sau Decizia nr. 630 din 8 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 878 din 24 noiembrie 2015). De aceea, justiția nu trebuie să fie una ascunsă, secretă, din contră, ea trebuie să asigure participarea efectivă a părților în vederea realizării în mod plenar a actului de justiție. Legiuitorul trebuie să stabilească, desigur, într-un mod restrictiv motivele în temeiul cărora actul de justiție s-ar realiza fără participarea părților, însă atunci când sunt dezbătute chestiuni de fond ale pricinii, acesta nu are îndreptățirea constituțională de a reglementa o procedură care să nu implice posibilitatea părților de a-și prezenta punctele de vedere, susținerile sau cererile. Numai în acest mod poate fi asigurată accesibilitatea procedurii judiciare pentru părți.

22. Caracterul „vădit nefondat” al recursului nu îndrituiește legiuitorul să plaseze un aspect ce ține de fondul căii de atac într-o etapă procesuală anterioară în care nu se analizează și nu se soluționează fondul cauzei. Incluziunea soluției de respingere a recursului ca vădit nefondat, în etapa admisibilității în principiu a recursului, eludează finalitatea și rațiunea acestei etape (în

acel sens este, *mutatis mutandis*, și Decizia nr. 591 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 861 din 19 noiembrie 2015).

23. Pentru aceste motive, Curtea reține că sintagma „*sau că recursul este vădit nefondat*” din cuprinsul art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă este neconstituțională, deoarece respingerea recursului pentru motivul că acesta este vădit nefondat obligă Înalta Curte de Casație și Justiție la examinarea fondului cauzei, iar aceasta poate avea loc numai în faza judecării pe fond a recursului, care se face potrivit art. 493 alin. (6) sau art. 494 din Codul de procedură civilă, situație în care cauza este trimisă în vederea judecării în fond a recursului. În aceste condiții, examinarea fondului recursului se va face cu respectarea tuturor garanțiilor procesuale specifice accesului liber la justiție, dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare, incluzând citarea părților și participarea procurorului, când este cazul.

24. În continuare, Curtea observă că, după ce examinarea recursului a trecut de etapa prevăzută de alin. (5) al art. 493 din Codul de procedură civilă, fiind considerat admisibil, completul de filtru trece la etapa următoare, respectiv la examinarea pe fond a acestuia, putând, în virtutea dispozițiilor art. 493 alin. (6) din Codul de procedură civilă, să se pronunțe, fără citarea părților, asupra fondului recursului, dar numai dacă sunt întrunite, cumulativ, următoarele condiții: raportul întocmit asupra recursului apreciază că acesta este admisibil; problema care se pune în recurs nu este controversată sau face obiectul unei jurisprudențe constante a Înaltei Curți de Casație și Justiție; toți membrii completului sunt de acord asupra raportului.

25. Pe lângă aceste condiții prevăzute expres de alin. (6) al art. 493 din Codul de procedură civilă, Curtea reține că, deși nu mai este reluată de textul legal criticat, este obligatorie și îndeplinirea condiției prevăzute de art. 490 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă potrivit căreia, prin actele de procedură depuse, recurentul și, respectiv, intimatul trebuie să își dea acordul ca atunci când recursul este admisibil în principiu, acesta să fie soluționat de către completul de filtru prevăzut de art. 493 din Codul de procedură civilă.

26. În lipsa acestui acord, chiar în situația în care celelalte condiții prevăzute de alin. (6) al art. 493 din Codul de procedură civilă sunt îndeplinite, recursul nu poate fi soluționat pe fond de completul de filtru, fără citarea părților. Aceasta deoarece acordul părților prevăzut de art. 490 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă se referă la judecata recursului, cu sau fără citarea părților, în procedura de filtrare și nu la continuitatea completului de filtru. Așadar, dacă cel puțin una din părți nu este de acord ca recursul să fie judecat în condițiile art. 493 alin. (6) din Codul de procedură civilă, aceasta nu înseamnă că recursul va fi judecat de un alt complet, ci că se va fixa termenul de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților, în condițiile alin. (7) al art. 493 din Codul de procedură civilă.

27. Astfel, Curtea observă că dispozițiile art. 493 alin. (6) coroborate cu cele ale art. 490 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă dau expresie principiului disponibilității în procesul civil, potrivit căruia părțile își pot exercita drepturile potrivit propriei lor aprecieri, având facultatea de a dispune de obiectul procesului, precum și de mijloacele procedurale de apărare ale acestora, părțile putând fi de acord ca judecata să se facă pe baza actelor depuse la dosar, inclusiv a punctelor formulate de acestea cu privire la raportul întocmit asupra recursului, așadar fără citarea lor. De aceea, Curtea reține că, în această situație, legiuitorul a considerat suficientă contradictorialitatea asigurată prin comunicarea actelor de procedură ale părților și a raportului, precum și prin exprimarea acordului părților în acest sens.

28. În fine, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 493 alin. (7) din Codul de procedură civilă, dacă recursul nu poate fi

soluționat în condițiile alin. (5) și (6), completul de filtru, fără citarea părților, va pronunța o încheiere de admitere în principiu a recursului și va fixa termen de judecată pe fond a recursului, cu citarea părților.

29. Având în vedere că prin prezenta decizie Curtea urmează să constate neconstituționalitatea sintagmei „sau că recursul este vădit nefondat” din cuprinsul alin. (5) al art. 493 din Codul de procedură civilă, iar în ipoteza alin. (6) trebuie îndeplinite,

30. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 493 alin. (5) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea „Total Consult Internațional” — S.A. din Dărăști, județul Ilfov, prin administrator judiciar SCP Tudor & Asociații SPRL din București, în Dosarul nr. 13.915/3/2013 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și constată că sintagma „*sau că recursul este vădit nefondat*” din cuprinsul acestora este neconstituțională.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 493 alin. (6) și (7) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 decembrie 2015.

PREȘEDINTE,

DANIEL MARIUS MORAR

Magistrat-asistent,

Andreea Costin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 866

din 10 decembrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă

Daniel Marius Morar	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Vasile Galea și Viorica Galea în Dosarul nr. 4.670/111/2013* al Tribunalului Bihor — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 556D/2015.

2. Dezbaterile inițiale au avut loc în ședința publică din 24 noiembrie 2015, în prezența reprezentantului autorilor

excepției de neconstituționalitate, avocat Mircea Ursuța din Baroul Bihor, cu delegație depusă la dosar, și cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 10 decembrie 2015, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 25 februarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 4.670/111/2013*, **Tribunalul Bihor — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională pentru soluționarea**

excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Vasile Galea și Viorica Galea într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de revizuire, formulată în temeiul art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, împotriva unei sentințe civile prin care, fără a se evoca fondul, acțiunea autorilor excepției a fost respinsă ca prematur introdusă.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă impun ca și condiție de revizuire evocarea fondului prin hotărârea supusă revizuirii, cazurile de excepție fiind prevăzute la alin. (2) al aceluiași articol. Însă printre excepțiile prevăzute la alin. (2) al art. 509 din Codul de procedură civilă nu se regăsește și cazul în care revizuirea unei hotărâri poate fi solicitată dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții, adică situația prevăzută la art. 509 alin. (1) pct. 11. Așadar, se arată că, în mod inexplicabil, legiuitorul a ales să impună această condiție și în cazul prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, chiar dacă în numeroase cazuri, precum este și cel de față, Curtea Constituțională s-a pronunțat și în ceea ce privește neconstituționalitatea unor aspecte ce țin de procedură, astfel încât în mod neconstituțional hotărârile ce nu evocă fondul nu pot face obiectul unei cereri de revizuire conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

5. În continuare se susține că, în conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii de la data publicării în Monitorul Oficial al României. Însă, în cazul în care Curtea constată că o prevedere legală ce ține de termenul de exercitare a unei acțiuni este neconstituțional, decizia sa nu va putea produce niciun efect, deoarece hotărârile definitive pronunțate în baza respectivei excepții de procedură nu vor putea fi supuse revizuirii, potrivit dispozițiilor art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă. Prin imposibilitatea de a obține revizuirea unei astfel de hotărâri se încalcă accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil. Accesul liber la justiție este încălcat în măsura în care justițiabilul este împiedicat să supună judecării fondul cauzei sale, deși nejudicarea fondului nu îi este imputabilă, datorându-se exclusiv culpei legiuitorului care a reglementat o condiție procedurală de exercitare a acțiunii contrară dispozițiilor constituționale.

6. Decizia Curții Constituționale rămâne o simplă satisfacție de ordin juridic, deoarece decizia Curții Constituționale prin care s-a înlăturat o piedică neconstituțională a accesului la justiție nu produce efecte în practică, drepturile rămânând teoretice și iluzorii.

7. Caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale nu poate fi înlăturat prin voința legiuitorului care a stabilit că doar hotărârile care evocă fondul pot fi supuse revizuirii. O decizie a Curții Constituționale, sub aspectul efectelor pe care le produce în ordinea juridică, poate fi comparată cu o decizie a Curții Europene a Drepturilor Omului, însă în cazul acesteia din urmă nu se impune condiția evocării fondului.

8. Autorii excepției mai susțin că se încalcă și dispozițiile art. 16 din Legea fundamentală, deoarece nu este asigurată o egalitate a cetățenilor în fața legii. Astfel, persoanele cărora li s-a respins o acțiune în baza unui aspect legat de procedură, constatat ulterior ca fiind neconstituțional, nu beneficiază de efectele deciziei Curții Constituționale.

9. **Tribunalul Bihor — Secția I civilă** apreciază că dispozițiile legale criticate contravin normelor din Legea fundamentală indicate de autorii excepției de

neconstituționalitate, în sensul că lipsesc de efecte o decizie obligatorie a Curții Constituționale.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale în măsura în care nu permit revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive prin care, fără a se evoca fondul, acțiunea a fost respinsă, iar Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții. În acest sens, apreciază că reglementarea condiției evocării fondului, ca o condiție de admisibilitate a cererii de revizuire a respectivei hotărâri judecătorești, obstrucționează accesul liber la justiție al justițiabililor, garantat de art. 21 din Constituție. Prin excluderea de la posibilitatea revizuirii a hotărârilor rămase definitive, ca urmare a soluționării unei excepții procesuale, înainte ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții, se ajunge la situația de a nu se pune la dispoziția justițiabilului un instrument eficient pentru protejarea drepturilor sale constituționale. Apreciază că decizia prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate trebuie să profite tuturor celor îndreptățiți, chiar dacă în procesele judecate nu au fost pronunțate hotărâri definitive prin care să se intre în cercetarea fondului.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile reprezentantului autorilor excepției de neconstituționalitate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă. Curtea observă că, după sesizarea sa, Codul de procedură civilă a fost republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, dispozițiile legale criticate păstrând numerotarea și soluția legislativă. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 509: Obiectul și motivele revizuirii: „(1) *Revizuirea unei hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul poate fi cerută dacă: [...]*

11. după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții.

(2) Pentru motivele de revizuire prevăzute la alin. (1) pct. 3, dar numai în ipoteza judecătorului, pct. 4, pct. 7—10 sunt supuse revizuirii și hotărârile care nu evocă fondul.”

15. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 21 privind

accesul liber la justiție și art. 147 alin. (4) privind deciziile Curții Constituționale.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, *„Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”, iar, în privința legilor și ordonanțelor în vigoare, alin. (1) al aceluiași articol prevede că acestea „își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul, după caz, nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției. Pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale sunt suspendate de drept”.* Aceste prevederi constituționale, reluate, la nivel legal, prin art. 31 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992, consacră efectele deciziilor Curții Constituționale, respectiv aplicarea pentru viitor și caracterul general obligatoriu al acestora. În interpretarea dispozițiilor menționate, Curtea a reținut că deciziile de constatare a neconstituționalității fac parte din ordinea juridică normativă, prin efectul lor prevederea neconstituțională încetându-și aplicabilitatea pentru viitor (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 847 din 8 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 605 din 14 august 2008). În ceea ce privește dispozițiile legale care nu mai sunt în vigoare constatate ca fiind neconstituționale, Curtea a reținut prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, că acestea vor fi înlăturate de la aplicare în toate situațiile juridice în care continuă să-și producă efectele juridice neconstituționale, în virtutea principiului *„tempus regit actum”*. Având în vedere cele anterior expuse, Curtea reține că deciziile de constatare a neconstituționalității nu trebuie să se aplice numai raporturilor juridice care urmează a se naște, ci trebuie să profite, în primul rând, autorului excepției de neconstituționalitate lezată în drepturile sale prin norma constatată ca fiind contrară Legii fundamentale. Aceasta cu atât mai mult cu cât excepția de neconstituționalitate constituie întotdeauna un mijloc de apărare într-un litigiu în curs de soluționare care nu pune în discuție fondul pretenției deduse judecării (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 5 din 9 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 74 din 31 ianuarie 2007).

17. În acest sens, Curtea reține că legiuitorul a reglementat calea de atac a revizuirii unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în cauzele în care a fost ulterior admisă o excepție de neconstituționalitate, în scopul acordării mijloacelor de apărare în vederea realizării drepturilor și intereselor părților în fața justiției. Așadar, deciziile instanței constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea unui text legal au reprezentat motiv de revizuire odată cu adoptarea Legii nr. 177/2010 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a Codului de procedură civilă și a Codului de procedură penală al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010, act normativ prin care s-a eliminat suspendarea judecării cauzei în situația invocării excepției de neconstituționalitate și, în materie civilă, a fost reglementat un nou motiv de revizuire la art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865.

18. Având în vedere faptul că autorii excepției de neconstituționalitate din prezenta cauză solicită instanței de fond revizuirea unei hotărâri definitive, prin care nu s-a evocat fondul, motivat de faptul că prin Decizia nr. 616 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 30 ianuarie 2015, *Curtea le-a respins ca devenită inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale pe care s-a întemeiat acea hotărâre*, soluție procedurală pronunțată de instanța constituțională ca urmare a admiterii, în prealabil, a

aceleiași excepții invocate însă la sesizarea altor persoane, respectiv prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea apreciază necesar să reamintească jurisprudența sa referitoare la hotărârile care sunt supuse revizuirii.

19. După adoptarea Legii nr. 177/2010, având în vedere că, în materie civilă, dispozițiile art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865 stabileau că revizuirea se poate cere dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională legea, ordonanța ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță care a făcut obiectul acelei excepții, jurisprudența instanței constituționale s-a conturat în sensul că o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate se aplică numai în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești la momentul publicării acesteia, cauze în care respectivele dispoziții sunt aplicabile, precum și în cauzele în care a fost invocată aceeași excepție de neconstituționalitate până la data menționată, ipoteză în care decizia constituie temei al revizuirii (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 223 din 13 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 18 aprilie 2012).

20. Astfel, există situații în care se invocă excepția de neconstituționalitate a aceluiași text legal care au fost constatate ca fiind neconstituționale anterior momentului publicării deciziei, situație în care excepția de neconstituționalitate, potrivit jurisprudenței, va fi respinsă ca devenită inadmisibilă, pe temei procedural, conform art. 29 alin. (3) și (5) din Legea nr. 47/1992. Această abordare jurisprudențială s-a întemeiat pe considerentul că un text de lege nu poate fi constatat neconstituțional de două sau mai multe ori, în sens contrar fiind încălcată autoritatea de lucru judecat a deciziilor Curții Constituționale. Într-o asemenea ipoteză, partea nu poate fi sancționată pentru lipsă de diligență, aceasta formulându-și apărările necesare în cursul litigiului, inclusiv prin invocarea excepției de neconstituționalitate ca mijloc de apărare, și nici instanța care a sesizat Curtea Constituțională, întrucât faptul că instanța constituțională a admis în prealabil excepția de neconstituționalitate cu același obiect, formulată într-o altă cauză, este o chestiune care nu depinde de comportamentul procesual al autorului excepției soluționate ulterior (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 100 din 29 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 28 iulie 1999).

21. Astfel, jurisprudența Curții Constituționale reprezintă o aplicare activă a dispozițiilor legale care au însoțit abrogarea fostului art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, interpretând în mod extensiv dispozițiile Codului de procedură civilă din 1865, ca o garanție a apărării drepturilor justițiabililor, stabilind că o decizie prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate profită atât autorilor acesteia, cât și autorilor aceleiași excepții, invocate anterior publicării deciziei, dar în alte cauze, soluționate definitiv.

22. Această jurisprudență, menținută și după adoptarea noului Cod de procedură civilă, se concretizează, de exemplu, prin Decizia nr. 223 din 13 martie 2012, precitată, Decizia nr. 319 din 29 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 25 aprilie 2012, Decizia nr. 616 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 30 ianuarie 2015, Decizia nr. 404 din 3 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 11 august 2014, Decizia nr. 29 din 3 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 11 martie 2015.

23. În acest context, Curtea reamintește faptul că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și

considerentelor pe care acesta se sprijină. Astfel, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 17 ianuarie 1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, sau Decizia nr. 683 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 12 iulie 2012).

24. În continuare, Curtea reține că în prezenta cauză autorii excepției de neconstituționalitate critică dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 și alin. (2) din Codul de procedură civilă din perspectiva condiției ca o hotărâre judecătorească să poată fi revizuită trebuie să fie pronunțată asupra fondului sau să evoce fondul. Aceștia arată că în cazul unor hotărâri judecătorești definitive prin care, fără a se evoca fondul, acțiunea a fost respinsă, iar Curtea Constituțională a constatat că prevederea legală ce ține de termenul de exercitare al acțiunii este neconstituțional, hotărârea respectivă nu poate face obiectul unei cereri de revizuire conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă.

25. Curtea a mai analizat condiția evocării fondului, ca o condiție de admisibilitate a cererii de revizuire a hotărârilor judecătorești definitive întemeiată pe hotărârile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care s-au constatat încălcări ale drepturilor sau libertăților fundamentale sau întemeiată pe încălcări ale dreptului Uniunii Europene, astfel cum acesta este interpretat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Astfel, Curtea a reținut că cerința evocării fondului în astfel de situații este contrară Legii fundamentale și a constatat prin Decizia nr. 233 din 15 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 340 din 17 mai 2011, că dispozițiile art. 322 pct. 9 din Codul de procedură civilă din 1865 sunt neconstituționale în măsura în care nu permit revizuirea unei hotărâri judecătorești prin care, fără a se evoca fondul, s-au produs încălcări ale unor drepturi și libertăți fundamentale, încălcări constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Prin Decizia nr. 1.039 din 5 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 61 din 29 ianuarie 2013, Curtea a constatat că dispozițiile art. 21 alin. (2) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează în sensul că nu pot face obiectul revizuirii hotărârile definitive și irevocabile pronunțate de instanțele de recurs, cu încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene, atunci când nu evocă fondul cauzei.

26. Referitor la critica de neconstituționalitate din prezenta cauză, Curtea reține că dispozițiile art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt norme de procedură, iar, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) și ale art. 129 din Constituție, procedura de judecată și exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești sunt stabilite numai prin lege. Din aceste norme constituționale reiese că legiuitorul are libertatea de a stabili condițiile în care părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Legea fundamentală.

27. De asemenea, Curtea observă că revizuirea, fiind o cale extraordinară de atac promovată pentru a îndrepta erorile de fapt, are drept scop restabilirea adevărului în cauză, ceea ce este în deplină concordanță cu prevederile art. 124 din

Constituție privind înfăptuirea justiției (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 3 din 18 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 192 din 21 martie 2011, sau Decizia nr. 76 din 12 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 12 aprilie 2013).

28. Dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă dau efect juridic deciziilor Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unor legi sau ordonanțe ori a unor dispoziții din acestea, și anume dreptul persoanelor prevăzute de lege de a exercita calea extraordinară de atac a revizuirii împotriva hotărârii definitive prin care s-a soluționat cauza în care a fost invocată excepția (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.106 din 22 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 4 octombrie 2010). Însă Curtea observă că acest motiv de revizuire nu se aplică decât hotărârilor care vizează fondul, deoarece dispozițiile art. 509 alin. (2) din Codul de procedură civilă nu îl enumeră printre motivele care pot fi invocate pentru revizuirea hotărârilor care nu evocă fondul.

29. Or, indiferent de opțiunea legiuitorului pentru reglementarea unei căi de atac ce urmărește reformarea unei hotărâri judecătorești, Curtea reține că obiectivul esențial al unui astfel de mijloc procedural constă în pronunțarea unei hotărâri legale și temeinice care să reflecte adevărul, prin revenirea la starea de legalitate conformă cu Legea fundamentală. O hotărâre judecătorească care nu este pronunțată asupra fondului sau care nu evocă fondul, deși definitivă, nu poate fi considerată legală atât timp cât se întemeiază pe o dispoziție legală contrară Constituției. Prin excluderea de la posibilitatea revizuirii întemeiată pe constatarea neconstituționalității unei dispoziții legale de către Curtea Constituțională în urma soluționării excepției de neconstituționalitate, având ca obiect acea dispoziție, invocată în cauză, a hotărârilor rămase definitive, dar care nu vizează fondul, se ajunge la situația în care justițiabilul nu poate beneficia de un instrument eficient pentru protejarea drepturilor sale constituționale. Observând acest aspect, Curtea, în repetate rânduri, a statuat în cadrul considerentelor deciziilor sale — deopotrivă obligatorii (a se vedea, în acest sens, paragraful 23 din prezenta decizie) — că revizuirea întemeiată pe dispozițiile art. 322 din Codul de procedură civilă din 1865 sau art. 509 din Codul de procedură civilă poate fi exercitată de cel căruia i s-a admis excepția și de cel căruia excepția i-a fost respinsă ca devenită inadmisibilă, fără a face distincție că hotărârea a cărei revizuire se cere vizează sau nu fondul. În acest sens, Curtea constată că prin chiar Decizia nr. 616 din 4 noiembrie 2014, în temeiul căreia autorii excepției de neconstituționalitate solicită revizuirea hotărârii pronunțate fără evocarea fondului, a reținut la paragraful 16 că decizia anterioară de admitere a excepției de neconstituționalitate, respectiv Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, poate reprezenta temeiul unei cereri de revizuire, conform art. 322 pct. 10 din Codul de procedură civilă din 1865 sau art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă, după caz, în funcție de legea procesual civilă aplicabilă.

30. În cadrul procesului judiciar, excepția de neconstituționalitate se înscrie în rândul excepțiilor de procedură prin care se urmărește împiedicarea unei judecăți care s-ar întemeia pe o dispoziție legală neconstituțională. Constatarea neconstituționalității unui text de lege ca urmare a invocării unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite autorilor acesteia și nu poate constitui doar un instrument de drept abstract, întrucât și-ar pierde caracterul concret (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 766 din 5 iunie 2011, sau Decizia nr. 338 din 24 septembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 14 noiembrie 2013). Neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu are numai o funcție de prevenție, ci și una de reparație, întrucât ea vizează

în primul rând situația concretă a cetățeanului lezat în drepturile sale prin norma criticată.

31. Prin respingerea ca inadmisibilă a unei cereri de revizuire întemeiate pe prevederile pct. 11 al alin. (1) al art. 509 din Codul de procedură civilă, din cauză că hotărârea a cărei revizuire se cere nu antamează fondul, este lipsit de eficiență însuși controlul de constituționalitate, întrucât părțile se află în imposibilitatea de a beneficia de efectele deciziei Curții, deci ale controlului de constituționalitate pe care ele l-au declanșat, ceea ce reprezintă o veritabilă sancțiune aplicabilă acestora. Astfel, deciziile obligatorii ale Curții Constituționale ar fi lipsite de orice efecte juridice, iar rolul instanței constituționale ar fi negat. În plus, aceasta echivalează cu o limitare nepermisă a exercitării unei căi de atac.

32. Or, România este un stat de drept în care, potrivit art. 1 alin. (5) din Constituție, „respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”. Curtea Constituțională este, potrivit art. 142 alin. (1) din Constituție, „garantul supremației Constituției”, iar deciziile sale sunt „general obligatorii și au putere numai pentru viitor”, potrivit art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală. Pe aceste dispoziții constituționale se întemeiază expresia obligativității *erga omnes* a interpretării și soluției pronunțate de instanța de contencios constituțional, care implică obligația constituțională a tuturor autorităților de a aplica întocmai deciziile Curții la situațiile concrete în care normele declarate neconstituționale au incidență.

33. Decizia de constatare a neconstituționalității trebuie să profite celor îndreptățiți, chiar dacă în cauza în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate a prevederii respective s-a pronunțat o hotărâre definitivă prin care nu s-a intrat în cercetarea fondului. Într-o asemenea ipoteză, reglementarea condiției evocării fondului ca o condiție de admisibilitate a cererii de revizuire a respectivei hotărâri judecătorești încalcă art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și accesul liber la justiție al cetățenilor, garantat de art. 21 din Legea fundamentală.

34. În continuare, Curtea reține că dispozițiile legale criticate contravin și principiului egalității în drepturi a cetățenilor, consacrat prin art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece, astfel cum s-a arătat, decizia de constatare a neconstituționalității, deși

face parte din ordinea juridică normativă, considerentele, cât și dispozitivul său fiind general obligatorii, ea nu profită în ipoteza hotărârilor judecătorești definitive decât acelor subiecte de drept cărora acestea le-au antamat fondul cauzei.

35. Principiul supremației Constituției și principiul legalității sunt de esența cerințelor statului de drept, în sensul prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (2), conform cărora „*Nimeni nu este mai presus de lege*” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011), astfel încât Curtea reține că nu există o motivare obiectivă și rezonabilă pentru ca o decizie de constatare a neconstituționalității să profite numai unei categorii de justițiabili în declararea căii de atac a revizuirii, în funcție de împrejurarea că hotărârea definitivă pronunțată de instanță evocă sau nu fondul (cu privire la înțelesul noțiunii de discriminare, a se vedea Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015).

36. Pentru cele arătate, Curtea urmează să constate că sintagma „*pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul*” din cuprinsul dispozițiilor art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora, fiind încălcate dispozițiile art. 16, art. 21 și art. 147 alin. (4) din Constituție.

37. Referitor la dispozițiile art. 509 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea observă că acestea exceptează de la cerința, cuprinsă în alin. (1), a antamării fondului, revizuirea hotărârilor care nu evocă fondul în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege. În consecință, având în vedere constatarea neconstituționalității sintagmei „*pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul*” din cuprinsul art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora, critica de neconstituționalitate a dispozițiilor alin. (2) nu poate fi reținută. În acest context, Curtea constată că legiuitorul are obligația de a reglementa mecanismele corespunzătoare respectării normelor constituționale, fără de care acestea ar avea un caracter pur declarativ și iluzoriu.

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Galea și Viorica Galea în Dosarul nr. 4.670/111/2013* al Tribunalului Bihor — Secția I civilă și constată că sintagma „*pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul*” din cuprinsul dispozițiilor art. 509 alin. (1) din Codul de procedură civilă este neconstituțională cu referire la motivul de revizuire prevăzut la pct. 11 din cuprinsul acestora.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 509 alin. (2) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Bihor — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 10 decembrie 2015.

PREȘEDINTE,
DANIEL MARIUS MORAR

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN

privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație

În conformitate cu prevederile art. 120, 130, 137, 138, 140, 143, 145, 146, 152 și 157 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în baza Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, a Hotărârii Guvernului nr. 404/2006 privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de masterat,

având în vedere prevederile Legii nr. 60/2000 privind dreptul absolvenților învățământului superior particular de a susține examenul de finalizare a studiilor la instituții de învățământ superior de stat acreditate,

în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale și al ministrului delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică nr. 657/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind regimul actelor de studii în sistemul de învățământ superior,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 26/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2015 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Examenele de licență/diplomă și disertație se organizează și se desfășoară numai de către instituțiile de învățământ superior acreditate, pe baza unui regulament propriu aprobat de senatul universitar și publicat pe site-ul web al instituției de învățământ superior.

Art. 3. — Regulamentul propriu privind organizarea și desfășurarea examenelor de licență/diplomă și disertație, denumit în continuare *regulament propriu*, se elaborează în conformitate cu metodologia-cadru aprobată prin prezentul ordin, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art. 4. — Instituțiile de învățământ superior acreditate aflate în perioada de monitorizare specială au dreptul să organizeze și să desfășoare examene de licență/diplomă și examene de disertație numai pentru absolvenții proprii, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 5. — Absolvenții instituțiilor de învățământ superior autorizate provizoriu susțin examen de licență/diplomă numai în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate care au programe de studii similare acreditate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 6. — Prevederile prezentului ordin vor fi duse la îndeplinire de către Direcția generală învățământ universitar și instituțiile de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu să organizeze activități de învățământ superior, potrivit legii.

Art. 7. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului educației și cercetării științifice nr. 3.179/2015 privind aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 24 februarie 2015, se abrogă.

Art. 8. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 27 ianuarie 2016.
Nr. 3.098.

ANEXĂ

METODOLOGIE - CADRU de organizare și desfășurare a examenelor de licență/diplomă și disertație

CAPITOLUL I

Organizarea și desfășurarea examenului de licență/diplomă

Art. 1. — Programele de studii universitare de licență organizate în baza Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, se finalizează cu examen de licență pentru ciclul de studii universitare de licență sau examen de diplomă pentru învățământul universitar de licență din domeniul științelor

inginerești, denumit în continuare *examen de licență/diplomă*, conform prevederilor art. 143 alin. (1) lit. a) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — (1) Programele de studii universitare organizate în baza Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru absolvenții care au beneficiat de prelungire de studii, se finalizează:

a) cu examen de licență/diplomă, pentru studiile în învățământul universitar de lungă durată;

b) cu examen de absolvire, pentru studiile în învățământul universitar de scurtă durată.

(2) Instituțiile de învățământ superior acreditate care organizează și desfășoară examene de finalizare a studiilor organizate în baza Legii nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevăd în regulamentul propriu un capitol distinct privind organizarea și desfășurarea acestor examene, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art. 3. — (1) În situațiile prevăzute de Legea nr. 60/2000 privind dreptul absolvenților învățământului superior particular de a susține examenul de finalizare a studiilor la instituții de învățământ superior de stat acreditate, susținerea examenului de licență/diplomă este condiționată de promovarea de către absolvenți a unui examen de selecție.

(2) Examenul de selecție se organizează și se desfășoară în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate în care se va susține ulterior și examenul de licență/diplomă.

(3) Examenul de selecție promovat este recunoscut în toate sesiunile ulterioare de examene de licență/diplomă, dar numai în cadrul instituției la care a fost susținut și promovat.

(4) Instituțiile de învățământ superior acreditate care organizează și desfășoară examen de selecție prevăd în regulamentul propriu un capitol distinct privind organizarea și desfășurarea examenului de selecție, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(5) Pentru situațiile prevăzute la art. 361 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, se aplică dispozițiile Ordinului ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3.952/2012 pentru reglementarea unor măsuri privind finalizarea studiilor în învățământul superior pentru situațiile prevăzute la art. 361 alin. (4) și (5) din Legea educației naționale nr. 1/2011.

Art. 4. — Pot susține examen de licență/diplomă:

a) absolvenții de învățământ superior ai programelor de studii/specializărilor acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu existente, lichidate sau intrate în lichidare;

b) absolvenții care au promovat examenul de selecție, potrivit prevederilor art. 3.

Art. 5. — (1) Instituțiile de învățământ superior acreditate organizează și desfășoară examen de licență/diplomă la:

a) programe de studii universitare de licență/specializări acreditate în condițiile legii;

b) programe de studii universitare de licență/specializări autorizate să funcționeze provizoriu, pentru care au, în același domeniu de licență, programe de studii universitare de licență/specializări acreditate.

(2) În situația în care, la nivel național, într-un domeniu de licență există numai programe de studii universitare de licență/specializări autorizate să funcționeze provizoriu, absolvenții acestor programe susțin examenul de licență/diplomă la instituții de învățământ superior acreditate care au programe de studii universitare de licență/specializări acreditate similare, stabilite de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior.

(3) În situații excepționale, temeinic argumentate, o instituție de învățământ superior acreditată poate organiza examene de finalizare a studiilor universitare la specializări autorizate să funcționeze provizoriu unice în domeniul de licență din cadrul instituției respective, cu avizul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior.

Art. 6. — (1) O instituție de învățământ superior acreditată organizează și desfășoară examen de licență/diplomă pentru absolvenții proprii.

(2) O instituție de învățământ superior acreditată poate organiza examen de licență/diplomă pentru absolvenții altor

instituții de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu la programe de studii universitare de licență care există în structura instituției organizatoare, în condițiile prevăzute de regulamentul propriu, cu respectarea prevederilor legale.

(3) Instituțiile de învățământ superior acreditate care organizează și desfășoară examen de licență/diplomă pentru absolvenții altor instituții de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu prevăd în regulamentul propriu un capitol distinct privind organizarea și desfășurarea acestor examene, inclusiv precizarea modalității acoperirii cheltuielilor, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art. 7. — Absolvenții programelor de studii/specializărilor autorizate provizoriu sau acreditate lichidate, care nu mai funcționează la nivel național și care nu au susținut sau nu au promovat examenele de finalizare a studiilor, pot susține examenul de licență/diplomă la instituții de învățământ superior acreditate care au programe de studii universitare de licență/specializări acreditate similare, stabilite de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior.

Art. 8. — Absolvenții programelor de studii universitare de licență/specializărilor menționate la art. 5 se înscriu și susțin examenul de licență/diplomă la instituția pe care au absolvit-o, în conformitate cu prevederile regulamentulului propriu.

Art. 9. — Absolvenții unei instituții de învățământ superior acreditate se pot înscrie și pot susține examenul de licență/diplomă la o altă instituție de învățământ superior acreditată, cu aprobarea senatelor universitare ale celor două instituții de învățământ superior, după avizul consiliilor de administrație.

Art. 10. — (1) Absolvenții care provin din instituții de învățământ superior autorizate provizoriu susțin examenul de licență/diplomă în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate, în baza unui protocol încheiat între cele două instituții de învățământ superior, cu aprobarea senatelor universitare, după avizul consiliilor de administrație.

(2) Înscrierea absolvenților pentru examenul de licență/diplomă se realizează de către instituția de învățământ superior în care au urmat studiile, în baza protocolului încheiat între cele două instituții de învățământ superior, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art. 11. — (1) Examenul de licență/diplomă constă din două probe, după cum urmează:

a) proba 1: evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate;

b) proba 2: prezentarea și susținerea lucrării de licență/proiectului de diplomă.

(2) Probele menționate la alin. (1) pentru examenul de licență/diplomă se desfășoară în prezența, în același loc și în același moment, a comisiei/comisiilor de examen specifice fiecărei probe și a examenatului.

(3) Prezentarea și susținerea lucrării de licență/proiectului de diplomă sunt publice.

(4) Tematica și bibliografia se publică pe site-ul web al instituției de învățământ superior.

Art. 12. — (1) În învățământul superior medico-farmaceutic uman, prima probă din cadrul examenului de licență se constituie dintr-o componentă națională și, după caz, o componentă specifică.

(2) Componenta națională se realizează sub formă de lucrare scrisă din tematica și din bibliografia anunțate de către comisia de organizare, care va fi formată din specialiști desemnați de conducerea universităților de medicină și farmacie acreditate.

Art. 13. — În regulamentul propriu, instituțiile de învățământ superior acreditate prevăd modul de susținere a probei pentru evaluarea cunoștințelor fundamentale și de specialitate: scris, oral, probă practică.

Art. 14. — (1) Media de promovare a examenului de licență/diplomă trebuie să fie cel puțin 6,00.

(2) Nota de promovare trebuie să fie cel puțin 5,00 la fiecare dintre cele două probe.

(3) Media fiecărei probe, calculată ca medie aritmetică a notelor membrilor comisiei de examen, precum și media examenului de licență/diplomă se determină cu două zecimale, fără rotunjire.

(4) Notele la probele orale de examen sunt numere întregi de la 1 la 10.

(5) Deliberarea comisiilor cu privire la stabilirea rezultatelor examenului de licență/diplomă nu este publică.

(6) Luarea deciziilor în cadrul comisiei este reglementată prin regulamentul propriu.

CAPITOLUL II

Organizarea și desfășurarea examenului de disertație

Art. 15. — Programele de studii universitare de master, organizate în baza Legii nr. 288/2004, cu modificările și completările ulterioare, se finalizează cu examen de disertație.

Art. 16. — O instituție de învățământ superior acreditată organizează și desfășoară examen de disertație numai pentru absolvenții proprii, din promoția curentă și din promoțiile anterioare, atât de la studiile universitare de master, cât și de la studiile postuniversitare de master organizate în baza Legii nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 17. — (1) Examenul de disertație constă în prezentarea și susținerea lucrării de disertație.

(2) Susținerea lucrării de disertație este publică și se desfășoară în prezența, în același loc și în același moment, a comisiei de examen și a examinatului.

(3) Media de promovare a examenului de disertație trebuie să fie cel puțin 6,00.

(4) Media examenului de disertație se calculează cu două zecimale, fără rotunjire.

(5) Notele membrilor comisiei de examen sunt numere întregi de la 1 la 10.

(6) Deliberarea comisiilor cu privire la stabilirea rezultatelor examenului de disertație nu este publică.

(7) Luarea deciziilor în cadrul comisiei este reglementată prin regulamentul propriu.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

Art. 18. — (1) Pentru un program de studii universitare/specializare, examenul de finalizare a studiilor se organizează și se desfășoară în aceleași condiții pentru toți absolvenții, indiferent de forma de învățământ parcursă sau de instituția de învățământ superior absolvită.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), pentru situații deosebite, temeinic motivate, instituția organizatoare poate desfășura susținerea examenelor de licență la instituțiile de învățământ superior de unde provin candidații, în baza unui protocol încheiat între cele două instituții de învățământ superior, numai cu aprobarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Art. 19. — Examenele de finalizare a studiilor se pot organiza în 3 sesiuni, în perioadele stabilite de senatele instituției organizatoare, din care două sesiuni în anul universitar curent și o sesiune în luna februarie a anului universitar următor.

Art. 20. — (1) Modalitatea de desemnare și componența comisiilor pentru examenele de licență/diplomă și disertație și a comisiilor pentru soluționarea contestațiilor se stabilesc prin regulamentul propriu.

(2) Membrii comisiilor pentru examene și ai comisiilor pentru analiza și soluționarea contestațiilor nu se pot afla cu cei examinați sau între ei în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, conform legii.

(3) Componența comisiilor pentru examenele de licență/diplomă și disertație și a comisiilor pentru soluționarea contestațiilor se publică pe site-ul web al instituției.

(4) Conducerea instituției organizatoare și comisiile de examen poartă întreaga responsabilitate pentru organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor.

Art. 21. — (1) Contestațiile se depun și se rezolvă conform regulamentului propriu, exclusiv la nivelul instituției de învățământ superior care a organizat examene de licență/diplomă și disertație.

(2) Deciziile comisiilor de analiză și soluționare a contestațiilor sunt definitive.

(3) Rezultatele obținute la probele orale, de aptitudini sportive sau artistice nu pot fi contestate.

Art. 22. — Regulamentul propriu cuprinde prevederi exprese privind măsurile luate de instituțiile organizatoare pentru asigurarea originalității conținutului lucrărilor ce urmează a fi susținute, precum și prevederi exprese privind interzicerea comercializării de lucrări științifice în vederea facilitării falsificării de către cumpărător a calității de autor al unei lucrări de licență, de diplomă sau de disertație.

Art. 23. — Diplomele pentru absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor se eliberează de către instituția organizatoare, în termen de cel mult 12 luni de la data promovării.

Art. 24. — (1) Până la eliberarea diplomei, absolvenții care au promovat examenul de finalizare a studiilor primesc, la cerere, adeverințe de absolvire a studiilor.

(2) Adeverința de absolvire a studiilor conferă titularului aceleași drepturi legale ca și diploma și este necesar să conțină funcția, numele, prenumele și semnătura persoanelor responsabile din instituția de învățământ superior, precum și informațiile următoare:

- a) domeniul de studii universitare;
- b) programul de studii/specializarea;
- c) perioada de studii;
- d) media de finalizare a studiilor;
- e) statutul de acreditare/autorizare provizorie, forma de învățământ, limba de predare, locația geografică, numărul de credite și actul normativ care le stabilește (hotărâre a Guvernului, ordin al ministrului, după caz).

(3) În caz de pierdere sau de distrugere, eliberarea unei noi adeverințe urmează procedurile legale privind eliberarea duplicatelor actelor de studii.

(4) Absolvenții care nu promovează examenul de finalizare a studiilor primesc, la cerere, un certificat de studii universitare eliberat de instituția de învățământ superior absolvită, care va cuprinde informațiile prevăzute la alin. (2), cu excepția lit. d), care se va înlocui cu mediile de promovare a anilor de studii.

Art. 25. — Absolvenții promoțiilor anterioare se pot înscrie la examenele de finalizare a studiilor în sesiunile programate.

Art. 26. — Prezenta metodologie-cadru se aplică începând cu sesiunile de examene de finalizare a studiilor aferente promoției anului universitar 2015—2016.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

ORDIN**pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2016—2017**

În conformitate cu prevederile art. 138, 142, 145, 151, 156, 158, 160, 163, 174, 176, 199, 200, 277 și art. 304 alin. (17) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

în baza Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2000 privind învățământul universitar și postuniversitar de stat cu taxă, peste locurile finanțate de la bugetul de stat, aprobată cu modificări prin Legea nr. 441/2001, cu modificările ulterioare,

în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1.004/2002 privind stimularea elevilor și studenților care au primit distincții la olimpiadele școlare internaționale organizate pentru învățământul preuniversitar și a doctoranzilor care au obținut rezultate deosebite în activitatea de cercetare, cu modificările și completările ulterioare, al Hotărârii Guvernului nr. 404/2006 privind organizarea și desfășurarea studiilor universitare de masterat, al Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, al Hotărârii Guvernului nr. 26/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2015 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative,

ministrul educației naționale și cercetării științifice emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat pentru anul universitar 2016—2017, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Instituțiile de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu elaborează propriul regulament de organizare a admiterii la programele oferite în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat, în conformitate

cu metodologia-cadru aprobată prin prezentul ordin, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

Art. 3. — Prevederile prezentului ordin se duc la îndeplinire de către Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice și de către instituțiile de învățământ superior acreditate sau autorizate provizoriu să organizeze activități de învățământ superior, potrivit legii.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației naționale și cercetării științifice,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 27 ianuarie 2016.
Nr. 3.107.

ANEXĂ

METODOLOGIE-CADRU
privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat
pentru anul universitar 2016—2017

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. — Prezenta metodologie-cadru stabilește cadrul general pentru organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, master și doctorat pentru anul universitar 2016—2017.

Art. 2. — (1) Instituțiile de învățământ superior elaborează și aplică propriul regulament de organizare a admiterii la programele de studii oferite în concordanță cu misiunea proprie, strategia instituțională, precum și cu cerințele pieței forței de muncă.

(2) Admiterea românilor de pretutindeni, precum și a cetățenilor din state terțe ale Uniunii Europene se realizează în

baza metodologiilor special elaborate de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice.

(3) În baza autonomiei universitare și cu asumarea răspunderii publice, instituțiile de învățământ superior organizează concurs de admitere pentru fiecare program și ciclu de studii universitare, în vederea testării cunoștințelor și a capacităților cognitive, respectiv artistice sau sportive ale candidaților.

(4) Instituțiile de învățământ superior vor aduce la cunoștința candidaților, prin afișare la sediul instituțiilor și pe pagina web proprie, informații privind:

a) regulamentul propriu de admitere;

b) oferta anuală de școlarizare, în conformitate cu prevederile art. 138 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

c) condițiile și documentele necesare pentru înscriere;

d) perioadele sesiunilor de admitere;

e) modalitatea de desfășurare a concursului și probele de concurs;

f) facilitățile sau condițiile speciale;

g) taxele de înscriere pentru organizarea și desfășurarea admiterii;

h) alte informații utile candidaților.

(5) Conducerile instituțiilor de învățământ superior au întreaga responsabilitate pentru organizarea și desfășurarea concursului de admitere.

CAPITOLUL II

Organizarea admiterii

Art. 3. — (1) Potrivit legii, instituțiile de învățământ superior organizează concurs de admitere pentru fiecare ciclu de studii universitare.

(2) Pentru ciclul de studii universitare de licență, admiterea se organizează pe domenii de licență/programe de studii acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu în cadrul instituției de învățământ superior, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(3) Pentru ciclul de studii universitare de master, admiterea se realizează la programele de studii acreditate în cadrul instituției de învățământ superior, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(4) Pentru ciclul de studii universitare de doctorat, admiterea se realizează în domeniile de studii universitare de doctorat aprobate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 4. — Concursul pentru admiterea la toate formele de învățământ pentru studiile universitare prevăzute la art. 3 se poate organiza în sesiuni, în condiții identice, înainte de începerea anului universitar.

Art. 5. — (1) Admiterea la studii universitare se susține în limba română.

(2) Pentru programele universitare școlarizate în limba română, la solicitarea scrisă a candidatului, concursul de admitere se poate susține și în limba maternă a acestuia, cu respectarea autonomiei universitare.

(3) Pentru studiile universitare organizate în limba maternă/într-o limbă străină, admiterea se susține în limba maternă/străină de predare a programului de studii universitare.

(4) Universitățile prevăd în regulamentul propriu de admitere modalitatea de certificare a competenței lingvistice.

Art. 6. — Probele practice pentru testarea capacităților artistice sau sportive prevăzute în regulamentele proprii sunt eliminatorii și se vor nota cu admis/respins.

CAPITOLUL III

Condiții de admitere și înscrierea candidaților

Art. 7. — (1) La admiterea în ciclul de studii universitare de licență pot participa absolvenții de liceu cu diplomă de bacalaureat sau cu diplomă echivalentă, precum și cetățeni români și cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene cu diplome de bacalaureat obținute în statele menționate, recunoscute de instituțiile de învățământ

superior, conform unei liste și metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

(2) Absolvenții studiilor efectuate în străinătate care nu se regăsesc în categoriile prevăzute la alin. (1) pot participa la admiterea în ciclul de studii universitare de licență, în baza diplomei de bacalaureat recunoscute în conformitate cu metodologiile elaborate de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

(3) La admiterea în ciclul de studii universitare de master pot participa absolvenții cu diplomă de licență sau echivalentă ai studiilor universitare de lungă durată organizate conform Legii învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, absolvenții cu diplomă de licență ai ciclului de studii universitare de licență organizate conform Legii nr. 288/2004 privind organizarea studiilor universitare, cu modificările și completările ulterioare, precum și absolvenții studiilor efectuate în străinătate și recunoscute de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, ca fiind studii universitare de licență.

(4) La admiterea în ciclul de studii universitare de doctorat pot participa absolvenții cu diplomă de licență sau echivalentă ai studiilor universitare de lungă durată organizate conform Legii nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, absolvenții cu diplomă de master ai ciclului de studii universitare de master organizate conform Legii nr. 288/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și absolvenții studiilor efectuate în străinătate și recunoscute de către direcțiile de specialitate din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, ca fiind studii universitare de master.

Art. 8. — Cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene pot participa la admiterea în toate ciclurile de studii universitare, în aceleași condiții prevăzute de lege pentru cetățenii români, inclusiv în ceea ce privește taxele de școlarizare.

Art. 9. — La admiterea în toate ciclurile de studii universitare din învățământul superior militar, de ordine publică și siguranță națională pot participa și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor aparținând Spațiului Economic European și ai Confederației Elvețiene, cu respectarea reglementărilor specifice elaborate de ministerele de resort.

Art. 10. — La admiterea în toate ciclurile de studii universitare cu predare în limba română, cetățenii Uniunii Europene și din state terțe au obligația să facă dovada cunoașterii limbii române, conform metodologiilor de școlarizare în România a acestora, după caz.

Art. 11. — (1) Un candidat poate fi admis și înmatriculat ca student la cel mult două programe de studii concomitent, indiferent de ciclul de studii și de instituțiile de învățământ care le oferă. Un candidat declarat admis poate beneficia de finanțare de la bugetul de stat pentru un singur program de licență, pentru un singur program de master și pentru un singur program de doctorat, cu respectarea prevederilor legale în vigoare. Candidatul declarat admis la mai multe programe de studii universitare optează pentru programul de studii care va fi finanțat de la bugetul de stat, prin depunerea diplomei/atestatului/adeverinței de bacalaureat sau a diplomei/atestatului/adeverinței ciclului de studii universitare anterior absolvit, după caz, în original, la facultatea pe care dorește să o urmeze, respectând termenul de depunere stabilit de aceasta din urmă.

(2) Costurile aferente depășirii duratei învățământului gratuit, prevăzute de lege, se suportă de către studenți.

(3) În cadrul regulamentelor proprii, instituțiile de învățământ superior pot stabili facilități sau condiții speciale referitoare la admiterea pentru programe de studii universitare de licență a candidaților care au obținut în perioada studiilor liceale distincții la olimpiadele școlare și/sau la alte concursuri naționale ori internaționale.

(4) Candidații la studiile universitare de licență care au obținut, în perioada studiilor liceale, distincții (premiile I, II, III, mențiuni) la olimpiadele școlare internaționale recunoscute de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice beneficiază de dreptul de a se înscrie, fără susținerea concursului de admitere, pe locuri finanțate de la buget.

Art. 12. — (1) Candidații care au promovat examenul de bacalaureat/licență/disertație în sesiunile corespunzătoare anului școlar/universitar 2015—2016 prezintă la înscriere diploma de bacalaureat/licență/master sau adeverința eliberată de către instituția de învățământ.

(2) Prin excepție de la alin. (1) pentru candidații care au promovat examenele de bacalaureat în sesiunile corespunzătoare anului școlar 2015—2016, în baza acordului scris al acestora, instituțiile de învățământ superior se pot interconecta cu Sistemul informatic integrat al învățământului din România (SIIIR) în vederea preluării datelor personale și a rezultatelor obținute la bacalaureat ale acestor candidați, caz în care nu este necesară adeverința eliberată de către instituția de învățământ.

(3) În vederea înmatriculării, candidații admiși pe locurile finanțate de la bugetul de stat au obligația să depună în original, până la data stabilită prin metodologia proprie de admitere, diploma/atestatul/adeverința de bacalaureat/licență/disertație la secretariatul facultății/departamentului. Adeverința este valabilă doar pentru candidații care au promovat examenul de bacalaureat/licență/master în sesiunea 2015—2016.

(4) Neprezentarea diplomei de bacalaureat/licență/disertație sau a adeverinței, în original, din vina exclusivă a candidatului admis, în termenul stabilit prin metodologia proprie de admitere, duce la pierderea locului finanțat de la bugetul de stat.

Art. 13. — Instituțiile de învățământ superior au obligația să restituie, după afișarea rezultatelor finale, în cel mult 48 de ore de la depunerea cererii și necondiționat, fără perceperea unor taxe, dosarele candidaților respinși sau ale celor care renunță la locul obținut prin admitere.

Art. 14. — (1) Instituțiile de învățământ superior pot percepe de la candidați, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, taxe de înscriere pentru organizarea și desfășurarea admiterii, în cuantumurile aprobate de senatele universitare și prevăzute în regulamentul propriu.

(2) Senatele universitare pot prevedea, prin regulamentele proprii de admitere, scutirea de la plata acestor taxe sau reducerea lor.

(3) Potrivit legii, copiii personalului didactic aflat în activitate sunt scutiți de plata taxelor de înscriere la concursurile de admitere în învățământul superior și beneficiază de gratuitate la cazare în cămine.

CAPITOLUL IV

Rezultatele admiterii și înmatricularea

Art. 15. — (1) Media generală minimă de admitere la studii universitare de licență, de master și de doctorat nu poate fi mai mică decât 5 (cinci) sau decât un număr minim de puncte echivalent.

(2) Media generală de admitere se calculează ca medie aritmetică sau medie ponderată a notelor obținute la probele concursului de admitere.

(3) La calculul mediei generale de admitere la studii universitare de licență și de master pot fi luate în considerare notele de la probele de bacalaureat, media de la bacalaureat, notele și mediile obținute la examenul de licență/diplomă, conform metodologiei proprii.

(4) Mediile generale/Punctajele generale obținute de candidați la admitere sunt valabile pentru stabilirea ordinii de clasificare numai la instituția de învățământ superior la care aceștia au candidat, în conformitate cu metodologiile proprii de admitere.

(5) Ordinea de clasificare rezultată în urma admiterii va fi utilizată și pentru repartizarea locurilor finanțate de la bugetul de stat, acestea revenind celor mai bine clasificați candidați din fiecare domeniu/program de studii, conform metodologiei proprii.

(6) Metodologiile proprii de admitere ale instituțiilor de învățământ superior trebuie să prevadă criteriile de departajare a candidaților, inclusiv în cazul mediilor egale obținute la concursul de admitere, astfel încât să nu se depășească capacitatea de școlarizare stabilită, conform prevederilor legale în vigoare.

(7) Rezultatele concursului de admitere se fac publice prin afișare la sediul instituțiilor și pe pagina web proprie.

(8) Înmatricularea candidaților declarați admiși în urma concursului de admitere se face prin decizie a rectorului instituției de învățământ superior. După aprobarea înmatriculării, studenții sunt înscriși în Registrul matricol unic (RMU) cu un număr unic valabil pentru întreaga perioadă de școlarizare la specializarea/specializările/programul/programele de studii la care au fost admiși.

(9) Instituțiile de învățământ superior au obligația încheierii contractelor de studii cu studenții înmatriculați.

Art. 16. — (1) Regulamentul propriu de admitere trebuie să conțină și prevederi referitoare la contestații.

(2) Rezolvarea contestațiilor este în exclusivitate de competența instituțiilor de învățământ superior, conform regulamentelor proprii de admitere.

(3) Nu se admit contestații pentru probele orale, de aptitudini sportive sau artistice.

(4) Decizia comisiei de contestații este definitivă.

CAPITOLUL V

Dispoziții finale

Art. 17. — (1) Instituțiile de învățământ superior care optează pentru aplicarea prevederilor art. 12 alin. (2) prevăd această facilitate în metodologia proprie de admitere, urmând a notifica Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice în acest sens.

(2) În urma notificării, instituțiile de învățământ superior încheie cu Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice un protocol care va cuprinde procedura tehnică de interconectare cu SIIIR.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

privind cotele de contribuție datorate de asigurații Fondului de rezoluție pentru asigurații administrat de Fondul de garantare a asigurațiilor

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. b) și ale art. 6 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 143, art. 144 alin. (1) lit. a) și ale art. 152 alin. (3) din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurațiilor,

în baza prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asigurațiilor,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 22 ianuarie 2016,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite următoarea normă:

Art. 1. — (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei norme se stabilesc următoarele cote de contribuție datorate Fondului de rezoluție pentru asigurații, administrat de Fondul de garantare a asigurațiilor, de către asigurații, persoane juridice, autorizați de către Autoritatea de Supraveghere Financiară în conformitate cu Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare:

a) 0,40% cota de contribuție pentru asigurațiile generale;

b) 0,25% cota de contribuție pentru asigurațiile de viață.

(2) Cotele stabilite potrivit alin. (1) se aplică asupra volumului de prime brute încasate din activitatea de asigurări directe, până la momentul la care fondul de rezoluție va atinge plafonul de

50 de milioane lei, pe baza evidențelor contabile lunare ale asigurațiilor, separat pe cele două categorii de asigurări, respectiv asigurări generale și asigurări de viață.

Art. 2. — Contribuția datorată conform art. 1 Fondului de rezoluție pentru asigurații se virează lunar de către asigurații, în moneda națională — leu, până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare celei pentru care se face raportarea, în contul Fondului de garantare a asigurațiilor, în calitate de administrator al Fondului de rezoluție pentru asigurații, conform art. 153 alin. (1) din Legea nr. 246/2015 privind redresarea și rezoluția asigurațiilor.

Art. 3. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Mișu Negrițoiu

București, 26 ianuarie 2016.
Nr. 3.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.



5 948368 933286